

„הייתי הסוס שעל

ולדהיים!“

הסופר האוסטרי המפורסם הציע לי כותרת לסיפורי-שער סנסציוני „הסוס של ולדהיים מגלה את הכל“

הסוס הזה כבר הפך לסמל. זהו, כמובן, סוס אגדתי. לפי סיפורו של קורט ולדהיים, הוא היה בצעירותו חבר באגודת-רוכבים, שטופחה לפלוגת הסער הנאצית מטעמי-נוחיות בלבד. לפי התוכנית יציבו מתנגדי-ולדהיים סוס ענק בכיכר המרכזית של וינה, לפני הכנסיה הנהררת של סטפאן הקדוש. על הסוס יישבו אנשי-רוח שונים, ויקראו יצירות והכרזות נגד ולדהיים.

עוד מעט ייצאו לשוק מרבקות למכוניות אוסטריות הנוסעות לחו"ל. הן יישאו, כמקובל, את האות 'א' (אוסטריה), אך מתחתן יתנוססו המילים: „אני לא הצבעתי בעד ולדהיים!“ בלילה הראשון של ביקור קצר בווינה, ישבתי במידרדחוב המרכזי של העיר, רחוב קרנטנר. השעה היתה

סמוכה לחצות, השעה שבה שוכבת וינה לישון. שתיתי משקה אחרון בבית-קפה, שהיה עדיין מלא. מנגני-הרחוב — הצעירה המנגנת בקלארינט את יצירות היידן, קבוצת הצעירים המנגנת מוסיקת-רוק — הלכו הביתה.

חור

בתחת

איש קשיש בא וישב ליד שולחן פנוי סמוך. היה ברור שהוא שייך כורכם של שיכורים, התחיל לדיבר בקול רם מאד, מבלי לפנות לשום אדם במיוחד. היושבים ליד השולחנות הסמוכים ניסו להתעלם ממנו. גם המלצרית ההונגרית, יפהיפה בלונדינית, רמזה לו בגסות די רבה שהגיעה שעתו ללכת לישון. הוא המשיך לנאום.

האוסטרים שונאים את האנגלים, את הגרמנים ואת היהודים! הכריז, הם

שונאים את האנגלים מפני שהם תרבותיים. הם שונאים את הגרמנים מפני שהם יעילים, ושונאים את היהודים מפני שהם חכמים. אני אוהב את האנגלים, את הגרמנים ואת היהודים. לא את הישראלים, כמובן, מפני שהם גיועניים... קראתי לו. „אולי אתה מוכן להצטרף לשולחן שלי?“ מבלי להסס לרגע עבר אליי והזמין כוסית של שנאפס הונגרי. על חשבונה? מיהר לציין. „אני ישראלי!“ הצגתי את עצמי. „מה דעתך על ולדהיים?“ „ולדהיים הוא חור בתחת“, ענה,

ולדהיים ברוכב על הנאצים וגם רוכב-אופניים

ולדהיים כפרש בקריקטורה אוסטרי (הכותרת: „שכחן באחריות“) סתם סתגלן

„ולמה אתה לא אוהב את ישראל?“ חקרתי. „בגלל היחסים שלכם עם הרוס אפריקה? אמר. „גם ישראלים רבים מתנגדים לזה!“ הרגעתי אותו. חזרנו לוולדהיים, „החור בתחת“. הטכנאי הקשיש סיכם את דעתו עליו: „הוא מתאים לאוסטרים בדיוק. איש מגעיל!“ אבל מיהר להוסיף, בגאווה: „כאן בווינה, 54% הצביעו נגדו. וינה היא אדומה!“

אדם בשם סלאביק

לדהיים מטריר את האוסטרים. אולי יותר מאשר את הישראלים. אין שיחה שאינה מגיעה אליו. לא שמעתי מילה טובה אחת על האיש. „אני לא יודעת מה לעשות“, אמרה לי אשה צעירה, סוציאלידמוקרטית פעילה, „איך אני יכולה להודות עם ארץ שזה הנשיא שלה?“ „אולי טוב שהוא נבחר!“ אמר עיתונאי צעיר. „זה יכריח אותנו להסתכל בעצמנו ולהתמודד עם העבר שלנו. אנחנו הרחקנו את העבר שלנו יש בוה הרבה אמת. אוסטריה לא התמודדה מעולם עם הפרק הנאצי שלה. דוברים רישמיים מצביעים על

בהשתמשו במילה גרמנית עממית, אבל הוא מתאים לאוסטרים. האוסטרים הם אנטישמיים. פעם היו כאן 200 אלף יהודים, עכשיו יש רק 6000 יהודים בסך הכל, אבל זה לא מפריע לאוסטרים להיות אנטישמיים, זה כרם שלהם!“ „האם זה בא מהדת?“ שאלתי. „איזו דת! זאת גסיסן צביעות! רוב האוסטרים לא שמים קצוץ על הדת! אבל הם נשארו אנטישמיים!“ חקרתי את האיש לזהותו. הוא היה, כמובן, אוסטרי טהור, וינאי מלידה. טכנאי. פנסיונר. סוציאליסט. פועל. הייתי ראשי-כיתה בנעור ההיטלר ראי כשהייתי בן 16. סיפר. „מה ידענו אז? חשבנו שהיטלר בסדר, שהוא יביא לנו מצב כלכלי טוב.“ „אם האוסטרים הם אנטישמיים, מדוע בחרו בקרייסקי היהודי?“ שאלתי. „קרייסקי ידע להתחבב על המעמד הבינוני. הוא לא היה סוציאליסט. הוא היה ליברל. הוא הרגיע את אנשי המעמד הבינוני ומצא חן בעיניהם. הרי לאגור כבר אמר. אני קובע מיהו יהודי!“ האיש ציטט פסוק מפורסם של ראשי-העיר של וינה בראשית המאה, קארל לואגר, אנטישמי מובהק ואהוב העם, שהריע פעם למישחקה של הקבוצה היהודית הכוח וינה. כשזו שיחקה נגד הונגריה הגנואה.